

Erityispedagogiikan koulutus

Erityispedagogiikan koulutuksen tavoitteena on kouluttaa vuorovaikutustaitoisia, monipuolisia, joustavia asiantuntijoita, jotka ymmärtävät erityispedagogiikan olemuksen laajassa kontekstissa. Opiskelun aikana kiinnitetään erityistä huomiota eettisiin seikkoihin ja opiskelijan henkilökohtaiseen kasvuun, sekä tuetaan ammatti-identiteetin kehittymistä. Erityispedagogiikan koulutuksesta valmistuu erityispedagogiikan ja erityisopetuksen asiantuntijoita. Erityispedagogiikka pääaineena Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa voi suorittaa kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkinnot. Kandidaatin tutkinto antaa opiskelijalle valmiudet toimia koulutuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa, erityisesti erityispedagogisia näkökohtia huomioon ottaen. Maisterin tutkinto antaa opiskelijalle ammatillisen valmiuden erityiskasvatuksen erilaisiin tehtäviin ja tieteellisen valmiuden tutkien selvittämää, miten ihmisen kehitys ja toiminta toteutuu erityisissä ehdoissa ja erilaisten kehityksellisten resurssien käyttöönottona.

Opinnoissa perehdytään lapsen kehitykseen ja sen poikkeamiin, kehityksen ja oppimisedellytysten tunnistamiseen ja diagnostiikkaan, intervention ja muun opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä kodin, koulun ja muun yhteiskunnan osuuteen lapsen kehityksessä ja koulunkäynnissä. Keskeiset ammatilliset toiminta-alueet ovat varhaiskasvatus,

perusopetus, toisen asteen koulutus, kuntoutus ja muu laitoshuolto sekä erilaiset koulu-, sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tutkimus- ja hallintotehtävät.

Erityispedagogiikan koulutuksessa 1) opiskelija suorittaa maisterin tutkinnon erityispedagogiikka pääaineena ja saa valmiuden erityispedagogiikan asiantuntijuutta vaativiin ammattitehtäviin. Valinnaisina opintoina hän voi sisällyttää tutkintoonsa opettajan pedagogiset opinnot, jotka suuntautuvat aikuiskoulutukseen. Oikeuden pedagogisiin opintoihin hän voi saada soveltuvuuskokeen perusteella. 2) Valinnaisena mahdollisuutena opiskelija voi suorittaa maisterin tutkinnon siten, että siihen sisältyvät erityisopettajan kelpoisuuteen vaadittavat opinnot. Erityisopettajan koulutuksen pakollisia opintoja ovat erityisopetuksen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (erityisopettajan opinnot) ja opettajan pedagogiset opinnot, jotka suuntautuvat perusopetukseen. Lisäksi opiskelija suorittaa pakollisina erityisopetusta tukevia opettavien aineiden opintoja äidinkielen ja matematiikan didaktiikassa. Oikeuden erityisopettajan koulutuksen opintoihin opiskelija voi saada soveltuvuuskokeen perusteella. Sekä erityispedagogiikan asiantuntijatehtäviin että erityisopettajan tehtäviin suuntautuva maisterin tutkinto antavat valmiuden tieteelliseen jatkokoulutukseen erityispedagogiikassa.

Erityispedagogiikan uusi ja vanha tutkintorakenne rinnakkain

Tutkintoon sisältyvät opintokokonaisuudet ja muut kokonaisuudet	2005-2008 vaatimukset	ennen 1.8.2005 aloittaneet
Kandidaatin tutkinto		
Viestintäopinnot ja orientoivat opinnot	20 op	11 ov
Erityispedagogiikan perusopinnot	25 op	15 ov
Erityispedagogiikan aineopinnot	50 op	20 ov
Sivuaineopinnot		
Sivuaine 1	60 op	35 ov
Sivuaine 2		15 ov
Sivuaine- tai muita valinnaisia opintoja	25 op	24 ov
Maisterin tutkinto	120 op	
Viestintäopinnot ja orientoivat opinnot	5 op	---
Erityispedagogiikan syventävät opinnot	85 op	40 ov
Sivuaine- tai muita valinnaisia opintoja	30 op	---

Erityispedagogiikan tutkintorakenne 2005-2008

	op	KK	KM	po	Ao	so	eo	ped
Viestintäopinnot ja orientoivat opinnot	25							
Vo 1 Orientoituminen yliopisto-opiskeluun ja opintojen suunnittelu (HOPS)	8	6	2					

SOVELTAVAN KASVATUSTIETEEN LAITOS, Erityispedagogiikan koulutus

Vo 2 Kieli- ja kielenkäyttötaito	11							
Vo 2.1 Äidinkieli								
Vo 2.1.1 Puheviestintä	2	2						
Vo 2.1.2 Tieteellinen kirjoittaminen	3	3						
Vo 2.2 Vieras kieli	3	3						
Vo 2.3 Toinen kotimainen kieli	3	3						
Vo 3 Tieto- ja viestintäteknikka	6	3	3					
Erityispedagogiikan pääaineopinnot	160							
Akseli I								
E 1 Opetettavuus ja koulutettavuus	49							
Ep 1.1 Erityispedagogiikan peruskurssi	6	6		x			6	
Ep 1.2 Oppimisen haasteet	6	6		x			3	3
Ea 1.3 Oppimisen psykologia	4	4			X			4
Ea 1.4 Kommunikaatio	4	4			X		4	
Ea 1.5 Kognitiivisen kehityksen tukeminen	8	8			X		4	4
Ea 1.6 Vuorovaikutus interventiona	5	5			X		3	
Es 1.7 Kehitys ja sen arviointi	4		4			x		4
Es 1.8 Kommunikaation muodot	4		4			x	4	
Es 1.9 Oppimisen tukeminen	8		8			x	5	3
Akseli II								
E 2 Erityispedagogiikka ja yhteiskunta	41							
Ep 2.1 Syrjäytymisen ehkäisy	5	5		x			5	
Ep 2.2 Tuen tarpeen tunnistamisesta interventioihin	5	5		x			5	
Ea 2.3 Erityispedagogiikan yhteiskunnallinen tausta	4	4			X			
Ea 2.4 Työelämään orientoivat opinnot	3	3			X			
Ea 2.5.1 Suuntautuminen tai								
Ea 2.5.2 Opetusharjoittelu II	5	5			X		5	
Es 2.6 Yhteiskunta, poikkeavuus ja koulutus	4		4			x	4	
Es 2.7.1 Työelämän harjoittelu tai								
Es 2.7.2 Opetusharjoittelu III ja	10		10			x	10	
Es 2.7.3 Opetusharjoittelu IV								
Es 2.8 Ammatillinen yhteistyö	5		5			x	2	2
Akseli III								
E 3 Tutkimusmenetelmät ja opinnäytteet	70							
Ep 3.1 Kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteet	3	3		x				3
Ea 3.2 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät	4	4			X			4
Ea 3.3 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät	3	3			X			3
Ea 3.4 Kandidaatintutkielma ja proseminaari	10	10			X			
Es 3.5 Syventävät tutkimusmenetelmät								
Es 3.5.1 Metodikirjallisuus	3		3			x		
Es 3.5.2 Erityispedagogiikan menetelmiä	3		3			x		
Es 3.5.3 Metodipraktikum	4		4			x		
Es 3.6 Pro gradu -tutkielma ja -seminaari	40		40			x		

Erityispedagogiikan opintojaksojen vastaavuus uusi/ vanha tutkintorakenne

Uusi tutkintorakenne 1.8.2005 alkaen		Vanha tutkintorakenne ennen 1.8.2005		
Kandidaatin tutkinto 180 op	op	Erityispedagogiikan suuntautuminen Ep / Erityisopettajan suuntautuminen Eo	ov	op vas t
Viestintäopinnot ja orientoivat opinnot	20	Kieli- ja viestintäopinnot	11	15
Vo 1 Orientoituminen yliopisto-opiskeluun ja opintojen suunnittelu (HOPS)	6	Johdatus erit.ped. opintoihin ja ammatti-identiteetin kehittyminen	2	4

SOVELTAVAN KASVATUSTIETEEN LAITOS, Erityispedagogiikan koulutus

		uusi jakso		
		HOPS n. 2 op
Vo 2 Kieli- ja kielenkäyttötaito				
Vo 2.1 Äidinkieli		K 1 Äidinkieli		
Vo 2.1.1 Puheviestintä	2	K 1.1 Puheviestintä	2	2
Vo 2.1.2 Tieteellinen kirjoittaminen	3	K 1.2 Tieteellinen kirjoittaminen	2	3
Vo 2.2 Vieras kieli	3	K 3 Vieras kieli	2	3
Vo 2.3 Toinen kotimainen kieli	3	K 2 Toinen kotimainen kieli	2	3
Vo 3 Tieto- ja viestintätekniikka (tv-ajokortti)	3	K 3 Viestintä ja tiedonhankinta, ks. maist. uusi jakso: tv-ajokortti	1	..
		
Erityispedagogiikan pääaineopinnot				
Ep Erityispedagogiikan perusopinnot	25	EP 1 Erityispedagogiikan perusopinnot	15	25
E 1 Opetettavuus ja koulutettavuus				
Ep 1.1 Erityispedagogiikan peruskurssi	6	EP 1 Erityispedagogiikan peruskurssi	3	6
Ep 1.2 Oppimisen haasteet	6	EP 3.1 Kirjallisuus I	3	6
E 2 Erityispedagogiikka ja yhteiskunta				
Ep 2.1 Syrjäytymisen ehkäisy	5	EP 3.3 Kirjallisuus III	3	5
Ep 2.2 Tuen tarpeen tunnistamisesta interventioihin	5	EP 3.2 Kirjallisuus II	3	5
E 3 Tutkimusmenetelmät ja opinnäytteet				
Ep 3.1 Kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteet	3	EP 2 Kasvatustieteellinen tutkimus	3	3
E 1 Opetettavuus ja koulutettavuus				
Ea Erityispedagogiikan aineopinnot	50	EA Erityispedagogiikan aineopinnot ***	20	
Ea 1.3 Oppimisen psykologia	4	Ep ---
		ESeo 2.1 Kehitys ja oppiminen Eo	1	2
Ea 1.4 Kommunikaatio	4	EA 5.2 Kommunikaation kehitys ja häiriöt* Ep	2	4
		ESeo 1.1 Komm. kehitys ja häiriöt Eo	2	4
Ea 1.5 Kognitiivisen kehityksen tukem. 8 op:				
osa a) Lukeminen ja kirjoittaminen 3 op	3	Ep ---
		ESeo Luki- ja tekstinyymmärtämisen vaikeus Eo	3	3
osa b) Matematiikka 3 op	3	EA 5.3 Matematiikan oppimisvaikeudet* Ep	2	3
		Eseo Matematiikan oppimisvaikeudet Eo	1	3
osa c) Kehitysvammat 2 op tai	2	EA 5.5 Kehitysvammaisuus* tai	2	2
osa d) Aistivammat 2 op		EA 5.4 Aistivammaisuus*		
Ea 1.6 Vuorovaikutus interventiona	5	E p ---
		Eseo 2.2 Sopeutumisvaikeuksisten opetus Eo	3	5
E 2 Erityispedagogiikka ja yhteiskunta				
Ea 2.3 Erityispedagogiikan yhteiskunnall. tausta	4	EA 1 Orientoivat opinnot tai	2	4
		EA 5.1 Poikkeavuus, yhteiskunta ja koulutus*		
Ea 2.4 Työelämään orientoivat opinnot	3	EA 2 Pereht. erityispedag. käytänt. I	2	3
Joko Ea 2.5.1 Suuntautuminen Ep:	5			
osa a) Oppimisen valmiudet		EA 5.9 Varhaisvuosien erityiskasvatus* Ep	2	3
osa b) Oppimisen taidot		EA 5.6 Oppimisvaike., diagn. ja interventio* Ep	2	3

SOVELTAVAN KASVATUSTIETEEN LAITOS, Erityispedagogiikan koulutus

osa c) Oppimisen vahvuudet		EA 5.8 Lahjakkaiden lasten opetus I * Ep	2	3
tai Ea 2.5.2 Opetusharjoittelu II Eo 5 op		Eseo 2.3.1 Opetusharjoittelu I Eo	2	5
E 3 Tutkimusmenetelmät ja opinnäytteet				
Ea 3.2 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät	4	EA 3.1 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät	3	4
Ea 3.3 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät	3	EA 3.2 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät	2	3
Ea 3.4 Kandidaatintutkielma ja proseminaari	10	EA 4 Proseminaari ** sis. Pakollisen kand.tutkielman	5	10*
		*EA 5.1–5.10 Valinnaisia erityisopintoja yht.6ov vanhassa tutkinnossa, osa suoritetuista voi vastata myös vapaasti valittavia opintoja		
		***Erityisopettajan opintoja on vanhassa tutkinnossa aine- ja syv.opintojen lisäksi erillisinä 18 ov Eo		
Sivuaineopinnot		Sivuaineopinnot		
Erityispedagogiikan suuntautuminen:				
sivuaine 1	60	sivuaine 1 Ep	35	60
sivuaine 2	25	sivuaine 2 Ep	15	25
		sivuaine 3 Ep	15	25
Erityisopettajan suuntautuminen:				
Sivuaine 1	60	sivuaine 1 Eo	35	60
		sivuaine 2 Eo	15	25
Opettajan pedagogisia opintoja:				
Opetusharjoittelu I	5	---
Peruskoulussa opetettavien aineiden opintoja 15 op				
Äidinkielen ja kirjall. didaktiikka	8	---
Matematiikan didaktiikka	7	---
Muita valinnaisia opintoja	5	Muita valinnaisia opintoja Ep 9ov, Eo 6ov		

Erityispedagogiikan sivuaineopinnot 1.8 alkaen

Opintojen rakenne 1.8.2005 alkaen	Perusopinnot 25op	*)Perusopinnot 25op	Aineopinnot 35op	Syventävät opinnot 42 op
Akseli I				
E 1 Opetettavuus ja koulutettavuus				
Ep 1.1 Erityispedagogiikan peruskurssi	6	6		
Ep 1.2 Oppimisen haasteet	6	6		
Ea 1.3 Oppimisen psykologia			4	
Ea 1.4 Kommunikaatio			4	
Ea 1.5 Kognitiivisen kehityksen tukeminen		3	8	
Es 1.7 Kehitys ja sen arviointi				4
Es 1.9 Oppimisen tukeminen				8
Akseli II				
E 2 Erityispedagogiikka ja yhteiskunta				
Ep 2.1 Syrjäytymisen ehkäisy	5	5		
Ep 2.2 Tuen tarpeen tunnistamisesta interventioihin	5	5		
Ea 2.3 Erityispedagogiikan yhteiskunnallinen tausta			4	

Akseli III				
E 3 Tutkimusmenetelmät ja tutkielmat				
Ep 3.1 Kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteet	3			
Ea 3.2 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät			4	
Ea 3.3 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät			3	
Ea 3.4 Tutkielma ja proseminaari			8	
Es 3.5 Syventävät tutkimusmenetelmät				
Es 3.5.1 Metodikirjallisuus				3
Es 3.5.2 Erityispedagogiikan menetelmiä				3
Es 3.5.3 Metodipraktikum				4
Es 3.6 Sivututkielma ja seminaari				20

*) Erityispedagogiikan perusopinnot niille sivuaineopiskelijoille, joiden oman pääaineen opintoihin sisältyvät perusopintotasoiset kasvatustieteelliset tutkimusmenetelmät 3 op.

Erilliset erityisopettajan opinnot

Erillisten erityisopettajan opintojen tavoitteena on antaa ammatilliset valmiudet ja muodollinen kelpoisuus erityisopetuksen tehtäviin erityisesti perus-, esi- ja varhaiskasvatuksessa. Tavoite on kouluttaa vuorovaikutustaitoisia ja monipuolisia asiantuntijoita, jotka ymmärtävät erityispedagogiikan olemuksen laajassa kontekstissa. Opiskelun aikana kiinnitetään erityistä huomiota eettisiin seikkoihin ja opiskelijan henkilökohtaiseen kasvuun sekä tuetaan ammatti-identiteetin kehittymistä. Teorian ja käytännön yhteensovittaminen, teoreettisen ajattelun kehittäminen opettajuuden tueksi ja verkostoituminen alan asiantuntijoiden kanssa ovat opiskeluvuoden

keskeisiä tavoitteita. Opiskelun aikana opiskelija kehittyy tutkivaksi opettajaksi sekä saa kuvan erityisopetuksen ja -kasvatuksen kentän laajuudesta ja jatkuvan opiskelun tärkeydestä. Opinnoissa perehdytään lapsen kehitykseen ja sen poikkeamiin, kehityksen ja oppimisedellytysten tunnistamiseen ja diagnostiikkaan, intervention ja muun opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä kodin, koulun ja muun yhteiskunnan osuuteen lapsen kehityksessä ja koulunkäynnissä. Keskeiset erityisopetuksen ammatilliset toiminta-alueet ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja toisen asteen koulutus.

Erillisten erityisopettajan opintojen opintokokonaisuudet ja opintojaksot 60 op

Akseli I	Op
E 1 Opetettavuus ja koulutettavuus	
Eo 1.1 Oppimisen psykologia	4
Eo 1.2 Kommunikaatio	4
Eo 1.3 Kognitiivisen kehityksen tukeminen	8
Eo 1.4 Vuorovaikutus interventiona	6
Eo 1.5 Kehitys ja sen arviointi	4
Eo 1.6 Kommunikaation muodot	4
Eo 1.7 Oppimisen tukeminen	7
Akseli II	
E 2 Erityispedagogiikka ja yhteiskunta	
Eo 2.1 Yhteiskunta, poikkeavuus ja koulutus	4
Eo 2.2 Opetusharjoittelu	
Eo 2.2.1 Opetusharjoittelu I	3
Eo 2.2.2 Opetusharjoittelu II	3
Eo 2.3 Ammatillinen yhteistyö	5
Akseli III	
E 3 Tutkielma ja seminaari	
E 3.1 Erityistyö ja proseminaari	8